

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
18 iulie 2013

Probă scrisă

Limba și literatura slovacă maternă, Limba și literatura română și universală pentru copii
Metodica predării acestora. Pedagogie preșcolară și elemente de psihologie a educației
(Educatore/ institutori/ profesori pentru învățământul preșcolar)

VARIANTA 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.
- Subiectul al III-lea poate fi tratat fie în limba română, fie în limba maternă.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. 16 puncte

Pozorne prečítajte ukážku a odpovedajte na otázky:

U Bartušov kravu zdulo. Keď to mladšia dcéra Mara šťúpila, chudá dievka s tenkým hrdlom a rukami i s dlhou vycivenou tvárou s červenými škvrnami po bledých lícach, v izbe oznámila, nastal krik a lomož. Starý Bartuš, hlava domu plecnatý, územčistý sedliak s holým temenom, hrubými gambami, šedivými chumáčmi po bokoch tvári a nad očami, vyskočil od stola, kde večeral. Ani lyžice nevyňal zo zemiakovej polievky, ani si úst neutrel. Utekal do maštale. V pítvore mu vliezol pod nohy malý kraviarik Miško. Čapil mu poza väzy, že nosom zaryl do prahu a vysoký klobúčik s dierkou na samom vrchu, do ktorej bolo zabodnuté kohútie pero, vyletel mu až na dvor.

-Čo sa pletieš? Ty papľuh! – zahučal na neho, kým sa zviechal a revúc hľadel za klobúkom, či mu gazda neprišliapal pierko.

Bartuška, bledá a tučná osoba. Zababušená v hrubej šatke pre bolenie zubov, s veľkým bruchom, zastanúc si do dverí, volala do pítvora na staršiu dcéru Annu, dívajúc sa za otcom, kam uteká:

- Hybaj pre doktora...Ved' sa nám Citrónia pukne...Taká je ako tri sudy...Ale už ideš?...Chydro...

Brucho sa jej vše potriaslo, čo zahovorila, vydávajúc tieto rozkazy. Po tomto vybehla na dvor a hlasno vzdychajúc, pozerala na svojho muža, ktorý behal s kravou, držiac ju na retiazke a skáčúc ako slepý po mlákach, klzúc a potkýnajúc sa neprestajne po bahne a do rozhodných klád. Prehodil kolieska na pluhu, odkopol tu rýľ, tu motyku. Červený v tvári a celý zapotený lietal hore-dolu, hrešil všetkých svätých, až Bartuške dych zastavovalo pred pánom bohom. Keď sa Citrónia vzpierala, šťuchal ju laktom, potrhával najedovaný retiazku a fučal ako bujak, kým sa nerozbehli.

- Bodaj by ste skamenenili, - vyvolával na svoje dievky, mysliac, že ony sú na príčine, - a ty ropucha, čo sa dívaš, - zakričal na starú, - plúca sa mi roztrhnú a ona sa díva...

Stará sa strhla, ale nerozumela, čo gazda chce. Pozrela dookola, ale sa nehýbala z miesta.

Prišiel aj doktor. Nízky, mladý muž s tmavožltou tvárou a zlými zbojníckymi očami v súkennej, bielej čapici a so zablatenými čizmami. Pustil sa behom za gazdom, vyt'ahujúc veľkú fľašu z kabáta.

Janko Jesenský – Medicína

1. V rozsahu piatich viet napíšte obsah ukážky.	3 body
2. Charakterizujte vlastnými slovami Bartuša. Majte na zreteli jeho fyzické črty a morálne vlastnosti	5 bodov
3. Vypíšte osoby, ktoré vystupujú v ukážke.	2 body
4. Vypíšte z ukážky dve ohybné slová a dve neohybné slová a určte ich druh.	4 body
5. Utvorte vety so slovnými spojeniami: <i>zablatené čizmy</i> a <i>zbojnícke oči</i> .	2 body

B. 14 puncte

*L-ați văzut cumva pe Zdreanță
Cel cu ochii de faianță?
E un câine zdrențuros
De flocos, dar e frumos.
Parcă-i strâns din petice
Ca să-l tot împiedice,
Ferfenițele-i atârână
Și pe ochi, pe nara cârnă,
Și se-ncurcă și descurcă,
Parcă-i scos din câlți pe furcă.
Are însă o ureche
De pungaș, fără pereche.
Dă târcoale la coteș,
Ciufulit și-așa lăieș,
Așteptând un ceas și două
O găină să se ouă,
Care cântă cotcodace,
Proaspăt oul când îl face.
De când e-n gospodărie
Multe a-nvățat și știe,
Și, pe brânci, târâș, grăpiș
Se strecoară pe furiș.
Pune laba, ia cu botul
Și-nghite oul cu totul
-Unde-i oul? a -ntrebat
Gospodina. -L-a mâncat!
-Stai nițel, că te dezvăț,
Fără mătură și băț.
Te învață mama minte!
Și i-a dat un ou fierbinte.
Dar de cum l-a îmbucat,
Zdreanță l-a și lepădat
Și-a-njurat cu un lătrat
Când se uită la găină,
Cu culcușul lui, vecină,
Zice Zdreanță-n gândul lui
S-a făcut a dracului!*

Tudor Arghezi – *Zdreanță*

1. Repovestiți poezia citată, cu cuvinte proprii. **3 puncte**
2. Rezumați în 15 rânduri o povestire cuprinsă în programa de examen care să prezinte o altă întâmplare decât cea din textul dat având drept protagoniste animale. Evidențiați și mesajul educativ al povestirii. **5 puncte**
3. Precizați categoriile gramaticale ale cuvintelor subliniate în text. **4 puncte**
4. Elaborați două enunțuri cu cuvintele: *gospodărie*, *culcuș*. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. 16 puncte

1. Odôvodnite používanie didaktických hier v rozvoji reči v piebehu činnosti pre obohatenie slovnej zásoby detí predškolského veku. **7 bodov**
2. Napíšte päť druhov didaktických hier, používaných v rozvoji reči dieťaťa. **5 bodov**
3. Opíšte v rozsahu pol strany ľubovoľnú činnosť pre deti z veľkej skupiny. **4 body**

B. 14 puncte

1. Specificați trei centre de interes în care poate fi împărțit spațiul educațional destinat activităților cu preșcolarii. **6 puncte**
2. Enumerați cinci tipuri de joc specifice activității cu preșcolarii. **5 puncte**
3. Precizați structura unei activități de desen. **3 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Realizați un eseu de maximum o pagină, în care să prezentați *importanța jocului în formarea și dezvoltarea personalității copilului preșcolar*.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele aspecte:

- exprimarea unui punct de vedere propriu, argumentat, cu privire la importanța jocului în formarea și dezvoltarea personalității copilului preșcolar;
- prezentarea relației dintre joc – învățare – creație în cadrul procesului de formare și dezvoltare a personalității copilului preșcolar.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte** (câte 5 puncte pentru fiecare cerință/reper), iar pentru **redactarea** eseului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

2. Prezentați, în maximum o pagină, *importanța procesului instructiv-educativ în grădiniță*, având în vedere următoarele aspecte:

- definirea conceptului de *proces instructiv-educativ în grădiniță*; **1 punct**
- descrierea a două caracteristici generale ale conceptului abordat; **6 puncte**
- prezentarea importanței caracteristicilor descrise în cadrul procesului instructiv-educativ în grădiniță. **3 puncte**

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul textului este la alegere. Pentru **redactarea** textului veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație, așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).